

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ซึ่งเป็นแผนที่ได้อัญเชิญปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศโดยยึดหลักทางสายกลาง เพื่อให้ประเทศได้รอดพ้นจากวิกฤต สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและนำไปสู่การพัฒนาเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ โดยกำหนดแผนยุทธศาสตร์ที่ชี้นำทิศทางการพัฒนาประเทศระยะปานกลางที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ระยะยาวและมีการดำเนินการต่อเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ในด้านแนวคิดที่ยึด “คน” เป็นศูนย์กลางการพัฒนาในทุกมิติอย่างเป็นองค์รวม และให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านตัวคน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างระบบบริหารจัดการภายในที่ดี ให้เกิดในทุกระดับอันจะทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนที่มี “คน” เป็นศูนย์กลางได้อย่างแท้จริง โดยกำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศไว้ในอนาคต 20 ปี มีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการแก้ปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนส่วนใหญ่ของประเทศให้เกิด “การพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย” จึงได้กำหนดสภาพสังคมไทยที่พึงประสงค์ โดยมุ่งพัฒนาสู่ “สังคมที่เข้มแข็งและมีคุณภาพ” ใน 3 ด้าน คือ สังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และสังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน” (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2544 : 9 – 10)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 หมวด 9 การปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 289 ได้กล่าวไว้ว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรมและการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้นและเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐแล้วสิ่งไม่ขัดต่อมาตรา 43 และมาตรา 81 ทั้งนี้ตามกฎหมายบัญญัติ ซึ่งตามความดังกล่าวนี้จะต้องมีการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษา จากการรวมอยู่ที่ศูนย์กลางเพียงแห่งเดียวไปยังท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นมีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนนั้น ๆ อันจะก่อให้เกิดการแก้ปัญหการศึกษาที่เกิดในปัจจุบัน เนื่องจากท้องถิ่นชุมชนย่อมรู้ปัญหาความ

ต้องการที่แท้จริงจะทำให้สามารถแก้ปัญหาได้อย่างทัน่วงที และที่สำคัญคือประชาชนได้มีส่วนร่วมมีบทบาทในการจัดการศึกษาโดยตรง ทั้งทางด้านการบริหารบุคคล งบประมาณ และนโยบายที่นำไปสู่การจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพดังนานาประเทศที่ได้พัฒนาแล้ว (วรรณศรี โนนยาง. 2545 : 2)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 41 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิจัดการศึกษาตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น โดยกระทรวงมหาดไทย ในฐานะผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการศึกษาของหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น สนับสนุนให้ท้องถิ่นจัดการศึกษาตามศักยภาพและความต้องการของท้องถิ่นตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กำหนดไว้และแนบไปนั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มุ่งเน้นให้กระจายอำนาจบริหารและการจัดการศึกษาไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้ท้องถิ่น อันประกอบด้วย สุขาภิบาลที่ยกฐานะเป็นเทศบาล 981 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่ง และองค์การบริหารส่วนจังหวัดทุกแห่ง พิจารณาดำเนินการในการจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น ได้แก่ จัดการศึกษาสำหรับเด็กก่อนประถมศึกษา จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (โศภชัย ชุมแวงวาปี. 2543 : 1) สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กำหนดไว้ว่า เป็นการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และเท่าเทียมกัน โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 4) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสำคัญยิ่งที่จะทำให้การปฏิรูปการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ การมีส่วนร่วมของชุมชนจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจากอดีตถึงปัจจุบัน ยังไม่สามารถทำให้สำเร็จเป็นรูปธรรมได้ด้วยข้อจำกัดหลายประการ เมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ก็เริ่มมีแนวทางที่ชัดเจนมากขึ้น แต่สาระตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ยังเป็นแนวทางกว้าง ๆ ที่ครอบคลุมทั้งแนวคิดหลักการและแนวการจัดการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่เป็นไปตามบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชนในการจัดการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ดังนั้นการนำแนวคิดไปสู่การปฏิบัติจึงเป็นต้องศึกษาวิเคราะห์วิจัยหารูปแบบวิธีการที่เหมาะสม เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติให้กับสถานศึกษาและสร้างความมั่นใจว่าชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้สามารถพัฒนาเยาวชนของชาติของชุมชน ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย

จิตใจ ศติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในชุมชนและสังคมได้อย่างมีความสุข (กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา. 2543 : 187) การมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีผู้วิจัยการศึกษาจากพื้นที่ พบว่า การทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เน้นที่ทำงานธุรการที่เคยทำงานกับตำบล ผู้ใหญ่บ้านเดิม คืองานทะเบียนราษฎร เช่น การแจ้งเกิด แจ้งตาย แจ้งย้ายเข้า ย้ายออก การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าต่าง ๆ ในชุมชน เช่น ปัญหาศัตรูพืช ปัญหาสิ่งสพติด ปัญหาหยาบ ปัญหาไล่ย หรืองานอนุมัติเกี่ยวกับการก่อสร้างบ้านเรือนในชุมชน ในส่วนของการพัฒนาชุมชนประชาชนจะมาร่วมในการพัฒนามาก เพราะมักจะทำในวันหยุด เช่น วันอาทิตย์ และการมาร่วมจะเป็นเรื่องของการร่วมใช้แรงงานมากกว่าอย่างอื่น นอกจากนี้การทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลยังเน้นการนำงบประมาณของทั้งตำบลมาใช้ร่วมกันเป็นโครงการใหญ่ ไม่ได้แบ่งให้แต่ละหมู่บ้านนำไปพัฒนาหมู่บ้านตามความจำเป็น ถ้าให้องค์การบริหารส่วนตำบลยังเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาในรูปแบบขององค์กรน้อย แต่เข้ามาร่วมในฐานะของการเป็นผู้นำชุมชน ซึ่งเป็นฐานะเฉพาะตัวและในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาจะมีส่วนร่วมมากโดยเฉพาะในด้านการสนับสนุนให้โรงเรียนพัฒนาด้านอาคารสถานที่และบริเวณ แต่ในด้านการจัดการเรียนการสอนแล้ว ผู้นำชุมชนและองค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) ยังมีบทบาทจำกัดในเรื่องนี้ ซึ่งประเด็นปัญหาอยู่ที่การขาดความรู้ทางด้านการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เพราะเมื่อแสดงถึงความต้องการที่จะปรับปรุงการเรียนการสอนก็เน้นที่การเพิ่มปริมาณของสื่อการเรียนการสอนมากกว่าการพัฒนาคุณภาพด้านการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 86)

ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยจะมีสิทธิและมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ตามกฎหมายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการรับโอนสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการมาบริหารจัดการเมื่อผ่านเกณฑ์ประเมินความพร้อม ในช่วงรอยต่อการเปลี่ยนแปลงมีวิวัฒนาการทางความคิดระหว่างฝ่ายการศึกษาและฝ่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2545 : คำนำ) กระแสความคิดของสังคมในปัจจุบันที่เกี่ยวกับความร่วมมือในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรในหน่วยงานทางการศึกษา จึงทำให้มีการวิพากษ์วิจารณ์เรื่องความร่วมมือและความไม่พร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มที่แสดงผ่านสื่อมวลชนในรูปแบบต่าง ๆ ล้วนนำไปสู่ความไม่เข้าใจและก่อให้เกิดความขัดแย้งในสังคม ตัวอย่างเช่น ในกลุ่มองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ยืนยันและแสดงเจตจำนงว่าต้องการจัดการศึกษาที่มี

คุณภาพเพื่อให้เด็กเป็นคนที่มีความเป็นพลเมืองที่ดีมีคุณค่าของสังคม โดยมีความมั่นใจว่ามีความพร้อมและสามารถจัดการศึกษาของชาติให้ไปในไปตามกฎหมายกำหนดได้ดีและมีคุณภาพ แต่กลุ่มบุคลากรทางการศึกษาระดับกลางที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าไม่พร้อม เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลอาจขาดใจขาดอย่างในการจัดการศึกษาและโดยเฉพาะความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ในการจัดการศึกษา สำหรับกลุ่มของประชาชนซึ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับผลประโยชน์โดยตรงให้ความเห็นว่าไม่แน่ใจต่อการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลว่า เมื่อจัดการศึกษาแล้วจะมีคุณภาพมาตรฐานหรือไม่และต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันในการจัดการศึกษา ซึ่งข้อคิดเห็นดังกล่าวยังไม่มียุติและจะเป็นปัญหาต่อไป หากไม่ได้รับการแก้ไขที่ถูกต้อง ผลกระทบตามมาคือ ประชาชน เยาวชนและลูกหลานของชุมชนจะได้รับการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพในท่ามกลางของความไม่แน่นอนและขัดแย้งของสังคม (วีรพงษ์ อุ่มมานนท์, 2546 : 3 - 4)

จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่ต้องดำเนินการปฏิรูปการศึกษาให้ไปในไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 อำเภอกุฉินารายณ์ ถือว่าเป็นอำเภอขนาดใหญ่ของจังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วย 12 ตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล 12 แห่ง เทศบาล 2 แห่ง มีโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 65 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3, 2546 : 5) ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกุฉินารายณ์ มีลักษณะของความหลากหลายด้านความสามารถของผู้บริหาร สักยภาพการบริหาร สักยภาพของชุมชนที่มีลักษณะความแตกต่างกับรวมถึงวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี ลักษณะของสังคม ซึ่งมีผลโดยตรงต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล และคุณภาพการศึกษา

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ว่ามีความพร้อมมากน้อยในระดับใด เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล และผลของการวิจัยจะทำให้ได้ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการสนับสนุน ส่งเสริมให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถเตรียมความพร้อมและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีคุณภาพ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษามิกระหังเอกสาร และใช้แบบสอบถาม มีกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

1. การศึกษาวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) โดยศึกษาเอกสารสรุปผลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่เสร็จสิ้นกระบวนการแล้วระหว่างปี พ.ศ. 2546 - 2548 จากงานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไปโดยวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อหาผลการดำเนินงานต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขตัวชี้วัดและระดับคุณภาพในการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ซึ่งใช้ประเมินความพร้อมกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับโอนการจัดการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ และยังไม่เคยจัดการศึกษาขอรับโอนการจัดการศึกษาทั่วไป จำนวน 5 องค์ประกอบ 6 ตัวชี้วัด ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 ด้านประสมการณ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดหรือมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ตัวชี้วัดที่ 1 ระยะเวลาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดหรือมีส่วนร่วมหรือส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาจนถึงปีที่ประเมิน

ตัวชี้วัดที่ 2 การส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษานั้นก่อนขอรับโอน เช่น ด้านทรัพย์สิน ด้านวิชาการ ด้านบริการ ด้านบริการและกิจกรรมด้านอื่น ๆ

องค์ประกอบที่ 2 ด้านแผนการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาหรือแผนพัฒนาการจัดการศึกษาซึ่งแสดงให้เห็นถึงความพร้อมด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับระดับประเภทรูปแบบการศึกษา

ตัวชี้วัดที่ 3 การมีแผนในลักษณะแผนกลยุทธ์เพื่อเตรียมความพร้อมการจัดการศึกษา

องค์ประกอบที่ 3 ด้านวิธีการบริหารและการจัดการศึกษา

ตัวชี้วัดที่ 4 รูปแบบวิธีการบริหารและการจัดการศึกษา

องค์ประกอบที่ 4 ด้านการจัดสรรรายได้เพื่อการศึกษา

ตัวชี้วัดที่ 5 สัดส่วนการใช้รายได้ (รวมเงินอุดหนุนทั่วไปและเงินคู่มือไม่รวมเงินอุดหนุนเฉพาะกิจจากรัฐ) เพื่อการศึกษาเฉลี่ย 3 ปีงบประมาณย้อนหลัง (ไม่รวมปีงบประมาณที่ประเมิน)

องค์ประกอบที่ 5 ด้านความเห็นของประชาชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตัวชี้วัดที่ 6 ความเห็นของประชาชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในเขตบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูฉิมารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

2. การสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูฉิมารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ 5 ประเด็น คือ

- 2.1 การถ่ายโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล
- 2.2 ความพร้อมที่จะรับโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารทั่วไป
- 2.3 ความพร้อมที่จะรับโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านบุคลากร
- 2.4 ความพร้อมที่จะรับโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านงบประมาณ
- 2.5 ความพร้อมที่จะรับโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านวิชาการ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อตรวจสอบสภาพความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอภูฉิมารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอภูฉิมารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอภูฉิมารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตในการดำเนินการ ดังนี้

1. **พื้นที่ในการศึกษาวิจัย** กำหนดขอบเขตการศึกษาเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูฉิมารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 12 ตำบล
2. **ประชากรที่ใช้ในการศึกษา** ได้แก่ ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอภูฉิมารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 12,237 คน โดยแยกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

2.1 กลุ่มครู ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 658 คน

2.2 กลุ่มผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 11,579 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา ในกรณีวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

3.1 ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่เสร็จสิ้นกระบวนการสำรวจในปี พ.ศ. 2546 – 2548 ตามตัวชี้วัดในเกณฑ์การประเมินความพร้อมกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับโอนการจัดการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่เคยจัดการศึกษาขอรับโอนการจัดการศึกษาทั่วไปจำนวน 4 องค์ประกอบ 5 ตัวชี้วัด ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 ด้านประสมบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัด หรือมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ตัวชี้วัดที่ 1 ระยะเวลาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดหรือมีส่วนร่วม หรือส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาจนถึงปีที่ประเมิน

ตัวชี้วัดที่ 2 การส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษานั้นก่อนขอรับโอน เช่น ด้านทรัพย์สิน ด้านวิชาการ ด้านบริการ ด้านบริการและกิจกรรมด้านอื่น ๆ

องค์ประกอบที่ 2 ด้านแผนการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาหรือแผนพัฒนาการจัดการศึกษาซึ่งแสดงให้เห็นถึงความพร้อมด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับระดับประเภทรูปแบบการศึกษา

ตัวชี้วัดที่ 3 การมีแผนในลักษณะแผนกลยุทธ์เพื่อเตรียมความพร้อมการจัดการศึกษา

องค์ประกอบที่ 3 ด้านวิธีการบริหารและการจัดการศึกษา

ตัวชี้วัดที่ 4 รูปแบบวิธีการบริหารและการจัดการศึกษา

องค์ประกอบที่ 4 ด้านการจัดสรรรายได้เพื่อการศึกษา

ตัวชี้วัดที่ 5 สัดส่วนการใช้จ่ายได้ (รวมเงินอุดหนุนทั่วไปและเงินกู้ แต่ไม่รวมเงินอุดหนุนเฉพาะกิจจากรัฐ) เพื่อการศึกษาเฉลี่ย 3 ปีงบประมาณย้อนหลัง (ไม่รวมปีงบประมาณที่ประเมิน)

3.2 ความคิดเห็นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามตัวชี้วัดในเกณฑ์การประเมินความพร้อมกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับโอนการจัดการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ

และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่เคยจัดการศึกษาหรือรับโอนการจัดการศึกษาทั่วไป
จำนวน 1 ประการ 1 ตัวชี้วัด คือ

องค์ประกอบที่ 5 ด้านความเห็นของประชาชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตัวชี้วัดที่ 6 ความเห็นของประชาชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในเขต
บริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ 5 ด้าน
ประกอบด้วย

1. การถ่ายโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับองค์การบริหาร
ส่วนตำบล
2. ความพร้อมที่จะรับโอนโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้าน
การบริหารทั่วไป
3. ความพร้อมที่จะรับโอนโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้าน
บุคลากร
4. ความพร้อมที่จะรับโอนโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้าน
งบประมาณ
5. ความพร้อมที่จะรับโอนโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านวิชาการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

ผลการวิจัยที่ได้คาดว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

1. ทำให้ทราบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหาร
ส่วนตำบล ในเขตอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
2. ใช้เป็นแนวทางเพื่อนำไปสู่การกำหนดแนวทางร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษา
กับองค์การบริหารส่วนตำบล ชุมชน รวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐานในเขตอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน** หมายถึง ความพร้อมตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข ค้ำชี้อัดและระดับคุณภาพในการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ซึ่งใช้ประเมินความพร้อมกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับโอนการจัดการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการและยังไม่เคยจัดการศึกษาหรือรับโอนการจัดการศึกษาทั่วไป
2. **การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน** หมายถึง การจัดการศึกษาตั้งแต่ช่วงชั้นที่ 1 - 4 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6)
3. **สถานศึกษา** หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดกาฬสินธุ์
4. **ครู ผู้บริหารสถานศึกษา** หมายถึง ครู ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดกาฬสินธุ์
5. **ผู้ปกครองนักเรียน** หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดกาฬสินธุ์
6. **ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง** หมายถึง ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดกาฬสินธุ์
7. **องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** หมายถึง ความถึง องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายจัดตั้ง
8. **องค์การบริหารส่วนตำบล** หมายถึง หน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบล ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง การศึกษาและวัฒนธรรม ในเขตอำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดกาฬสินธุ์
9. **สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล** หมายถึง สมาชิกที่ได้รับเลือกเป็นตัวแทนจากหมู่บ้าน ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดกาฬสินธุ์

10. นายกองค้การบริหารส่วนตำบล หมายถึง ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ในองค์การบริหารส่วนตำบล เขตอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

11. การกระจายอำนาจ หมายถึง การมอบอำนาจการบริหารจัดการจากส่วนกลางให้แก่หน่วยงานปฏิบัติ มีอำนาจในการตัดสินใจ รับผิดชอบ

12. การประเมิน หมายถึง ความถึง การประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY